

Växtskyddsmedel för ekologisk bärödling

2013

Version 2013-06-11

Växtskyddsmedel för ekologisk bärödling 2013

Växtskyddet i ekologisk odling ska grundas på förebyggande åtgärder, som att välja lämpliga sorter, lämplig växtföljd, lämplig odlingsplats och att gynna skadedjurens naturliga fiender. Om växtskyddsproblem ändå måste åtgärdas får i undantagsfall godkända produkter användas, vars aktiva substanser eller organismer anges i EU:s regler.

Denna skrift tar upp tillåtna växtskyddsmedel för ekologisk yrkesodling av bär på friland samt i tunnlar och växthus. Ibland finns också liknande medel i konsumentförpackningar, som kan vara användbara i mindre odlingar.

Förteckningen överensstämmer med EU:s och KRAV:s regler för ekologisk produktion. KRAV:s regler om växtskyddsmedel är i de flesta fall samma som EU:s, men KRAV har några regler, som gör att till exempel Pyretrum NA Emulsion inte är tillåten i KRAV-odling. För att underlätta för odlarna att avgöra om en produkt är tillåten enligt KRAV:s regler har KRAV en tillåtetbedömning och en mer omfattande KRAV-certifiering av produktionshjälpmedel.

Sedan 2011 gäller en ny förordning om godkännande av växtskyddsmedel (EG 1107/2009). Den innebär bland annat att även fysikaliskt verkande växtskyddsmedel som såpor, växtoljor och paraffinolja behöver godkännas av Kemikalieinspektionen (KemI). I årets lista finns bara de växtskyddsmedel, som är godkända av KemI eller där det finns dispens.

Ett förenklat förfarande för godkännande ska gälla för allmänkemikalier och medel med låg risk. EU-kommissionen har ett förslag till riktlinjer för att kunna godkänna allmänkemikalier men inga produkter är för närvarande godkända i Sverige.

Mer information:

www.jordbruksverket.se www.jordbruksverket.se/ekobar www.jordbruksverket.se/nyttodjur	Jordbruksverkets vägledning till EU:s regler för ekologisk växtodling (EG 834/2007, EG 889/2008) Information om ekologisk bärödling och nyttodjur.
www.kemi.se	Kemikalieinspektionens register över bekämpningsmedel, fakta om registrerade växtskyddsmedel, vägledning till förordning om godkännande av växtskyddsmedel (EG 1107/2009).
www.krav.se	KRAV:s regler, tillåtetbedömda produkter och godkända produktionshjälpmedel.

Detta häfte kompletterar följande skrifter:

Växtskyddsmedel 2013 – bär. Jordbruksverket.

Ekologisk odling av jordgubbar. Jordbruksinformation 20 – 2006. Jordbruksverket.

Skadegörare i frilandsgrönsaker och bär. 2003. Jordbruksverket.

Christina Winter, Jordbruksverket

christina.winter@jordbruksverket.se

036-15 89 33

Dessa uppgifter gäller i maj 2013. Du ansvarar själv för att kontrollera aktuellt godkännande. Läs alltid etiketten!

Ekologisk bärodling: Växtskyddsmedel mot svampsjukdomar 2013

Preparat aktiv substans eller <i>organism</i>	Leverantör	Dos	Karens (dagar)	Klass	Bi-/fisk- farligt	Användning, verkningsätt	Tidpunkt för användning	Kommentar
Binab Bär Binab Vector <i>Trichoderma atroviride</i> <i>Trichoderma polysporum</i>	Binab*, Biobasiq, Lindesro, Svenska Foder	Binab Bär 0,40 kg/ha Binab Vector 0,25kg/ha	0	-	-	Mot gråmögel och läderröta. Sidoeffekt mot svartfläcksjuka. Binab Vector sprids med humlor.	Förebyggande under säsongen.	Svamppreparat. Förvaras fryst. OBS! Datummärkt
Kumuluf DF Svavel, 80 vikt-%	BASF*, Lantmännen, Svenska Foder, m.fl.	4–6 kg/ha	0	3	-	Mot mjöldagg. Sidoeffekt mot spinnkvalster och jordgubbskvalster. Sämre effekt under 20 °C.	Förebyggande under säsongen.	Kan skada rov- kvalster.
Prestop Prestop Mix <i>Gliocladium catenulatum</i>	Lindesro*	Efter behov	0	-	-	Mot gråmögel. Sprids med humlor.	Strax före och under blom.	Svamppreparat. Förvaras fryst. OBS! Datummärkt
Trianium-P <i>Trichoderma harzianum</i>	Lindesro*	15–30 g/1000 plantor	0	-	-	Förebyggande mot rotsjukdomar.	Se etikett.	Svamppreparat. Förvaras kyl- skåpskallt (8–10 °C)

* Produktansvarigt företag

Dessa uppgifter gäller i maj 2013. Du ansvarar själv för att kontrollera aktuellt godkännande.

Ekologisk bärödling: Växtskyddsmedel mot insekter och kvalster 2013

Preparat aktiv substans / organism	Leverantörer	Dos	Karens (dagar)	Klass	Bi-/fisk- farligt	Användning, verkningsätt	Tidpunkt för användning	Kommentar
Andersoni-Rovmide <i>Amblyseius andersoni</i>	Biobasiq	25–50 st/m ²	0	-	-	Mot kvalster framförallt i växthus och tunnlår.	Sätts ut förebyggande eller i början av angrepp.	Rovkvalster. OBS: färskvara.
Preparat innehållande Amblyseius swirskii (nytt namn <i>Typhlodromips swirskii</i>). Flera preparat. För enskilda preparat kontakta leverantörer.	Biobasiq, Lindesro, Svenska Foder	Alla: 50–200 st/m ²	0	-	-	Mot trips och vita flygare framförallt i växthus och tunnel. Mer information om användningsområden se www.kemi.se . Några preparat är inte godkända för friland och därmed inte heller för tunnel.	Sätts ut förebyggande eller i början av angrepp. Tål inte frost.	Rovkvalster. OBS: färskvara.
Preparat innehållande Amblyseius cucumeris (nytt namn <i>Neoseiulus cucumeris</i>). Flera preparat. För enskilda preparat kontakta leverantörer.	Biobasiq, Lindesro, Svenska Foder	Alla: 50–200 st/m ²	0	-	-	Mot trips i växthus och jordgubbskvalster på friland. Mer information om användningsområden se www.kemi.se . Några preparat är inte godkända för friland och därmed inte heller för tunnel.	Sätts ut förebyggande eller i början av angrepp. Tål inte frost.	Rovkvalster. OBS: färskvara.
Bioglans paraffinolja	(LRF) Biobasiq	4 L/ha (1 %)	0	-	-	Mot spinnkvalster och insekter. Sideeffekt mot mjöldagg. Vätskemängden måste täcka väl, normalt 400-500 L/ha. Provspruta alltid.	Vid behov. Upprepa behandlingen 1–2 ggr per vecka. Vänta tre dygn efter behandling med Kumulus.	Dispens 4 juni–2 oktober 2013. Se detaljer på Jordbruksverkets och Kemi:s webbplatser.
Capsanem <i>Steinernema carpocapsae</i>	Lindesro	1 miljon nematoder/m ²	0	-	-	Mot larver av harkrank och örönvivel.	Jordtemperatur över 12 °C i två veckor.	Insektsparasitära nematoder. Fuktig jord. Skölj ned med vatten efter behandling.
Preparat innehållande Chrysoperla carnea , guldögonslända. Två preparat. För enskilda preparat kontakta leverantörer.	Biobasiq, Lindesro	10–50 st/m ²	0	-	-	Mot bladlöss, trips och stritar främst i växthus och tunnlår. Mer information om användningsområden se www.kemi.se .	Guldögonsländelarverna fördelas i större kolonier med bladlöss. Ägg av guldögonslända kan också appliceras.	Nyttoinsekt
Frukträd Effekt rapsoolja, raffinerad, 96 procent	Miljöcenter* Biobasiq, Lindesro, Svenska Foder	4–8 L/ha	0	3	-	Mot skadeinsekter och kvalster. Kontaktverkande. Täpper till andningsorgan. Kan även skada nyttodjur.	Spruta inte i solsken eller vid temperaturer över 25 °C. Upprepa behandlingen. Vätskan måste täcka väl.	Vegetabilisk olja är tillåtet mot insekter, kvalster och svamp enligt EU:s eko-regler.

* Produktansvarigt företag.

Nemasys G NemaTop <i>Heterorhabditis bacteriophora</i>	Bionema* Biobasiq, Lindesro, Svenska Foder	0,5 miljoner nematoder/m ²	0	-	-	Mot larver av örönvivel.	Jordtemperatur över 12 °C.	Insektsparasitära nematoder. Fuktig jord. Skölj ned med vatten efter behandling.
Nemasys L <i>Steinernema kraussei</i>	Bionema,* Biobasiq, Svenska Foder	0,5 miljoner nematoder/m ²	0	-	-	Mot örönvivel.	Jordtemperatur över 5 °C i två veckor.	Insektsparasitära nematoder. Fuktig jord. Skölj ned med vatten efter behandling.
Preparat innehållande Orius majusculus Rovskinnbagge. Två preparat. För enskilda preparat kontakta leverantörer.	Biobasiq, Lindesro	0,5–10 st/m ²	0	-	-	Mot skadeinsekter och kvalster främst i växthus och tunnlar. Mer information om användningsområden se www.kemi.se	Vuxna och nymfer fördelas i bladluskolonier. Verksam vid ca 16–35 °C	Nyttoinsekt.
Preparat innehållande Phytoseiulus persimilis Ett flertal preparat. För enskilda preparat kontakta leverantörer.	Biobasiq, Lindesro, Svenska Foder	2 x 1 st/m ²	0	-	-	Mot spinnkvalster framförallt i tunnlar och växthus. Behandla vid begynnande angrepp. Några preparat är inte godkända för friland och därmed inte heller för tunnel.	Upprepad behandling. Kräver varmt väder, tål inte frost.	Rovkvalster. OBS: färskvara.
Pyretrum NA Emulsion Pyretriner** 30 g/L	Nordisk Alkali* Biobasiq, Lantmännen, Svenska Foder, m.fl.	3–6 L/ha	0	2L	Farligt för bin och fiskar	Mot bladlöss (lägre dos) och andra skadeinsekter.	Hela säsongen. OBS! Bifarligt. Bäst effekt vid varmt och mulet väder.	Inte tillåten enligt KRAV:s regler på grund av tillsatsen piperonylbutoxid.
Raptol Rapsolja, raffinerad, 825 g/L, pyretriner** 4,59 g/L	Miljöcenter* Biobasiq, Lindesro, Svenska Foder	3–4 L/ha	0	2L	Farligt för bin och fiskar	Mot skadeinsekter. Bredverkande.	Hela säsongen. OBS! Bifarligt. Bäst effekt vid varmt och mulet väder (inte i solsken).	Finns även i enlitersförpackning i behörighetsklass 3.
Rapsgul såpa såpa (kaliumsalt av fettsyror)	(LRF) Gotlands Bioenergi* Biobasiq	10 L/ha (max 2,5 %)	0	-	-	Mot diverse oskyddade insekter, t.ex. bladlöss och tripslarver på friland och i tunnel. Sidoeffekt mot mjöldagg m.m. Vätskemängden måste täcka väl, normalt 400 L/ha.	Behandla kläckningsmogna ägg och unga stadier. Spruta inte i solsken. Upprepa behandlingen 1–2 ggr/vecka. Vänta tre dygn efter behandling med Kumulus.	Dispens 4 juni–2 oktober 2013. Se detaljer på Jordbruksverkets och Kemi:s webbplatser. Såpa är endast tillåtet mot insekter enligt EU:s eko-regler.
Reniderm såpa (kaliumsalt av fettsyror)	(LRF) Reniderm* Lantmännen	10 L/ha (max 2,5 %)	0	-	-	Se ovan	Se ovan	Se ovan
Zence 40 såpa (kaliumsalt av fettsyror)	Garta Biobasiq Lindesro	10 L/ha (max 2,5 %)	0	-	-	Se ovan	Se ovan	Se ovan

* Produktansvarigt företag **Pyretriner är skadliga för nyttoinsekter och får inte användas under den tid på dygnet då humlor och bin är aktiva på växtplatsen. Läs alltid etikett och bruksanvisning.

Ekologisk bärödling på friland: Växtskyddsmedel mot sniglar 2013

Preparat aktiv substans / <i>organism</i>	Leverantörer	Dos	Karens (dagar)	Klass	Användning, verkningsätt	Tidpunkt för användning	Kommentar
Ferramol Snigel Effekt järn(III)fosfat, 1 viktsprocent	Miljöcenter* Biobasiq, Lindesro, Svenska Foder	8–12 kg/ha	0	3	Mot sniglar. Granulat, kan spridas med göd- selspridare.	Vid angrepp.	Sidoeffekt mot grå- suggor.
Nemaslug <i>Phasmarhabditis hermaphrodita</i>	Bionema* Biobasiq, Lindesro, Svenska Foder	300 000 nematoder per m ²	0	-	Mot sniglar, bland annat åkersnigel och små exemplar av spansk skogsnigel ("mördarsnigel"). De snigelpa- rasitära nematoderna vattnas eller sprutas ut. Snigeln sväller upp och slutar äta inom några dagar. Kombi- nera med andra metoder mot större sniglar.	Börja behandlingen på våren när jordtemperatu- ren är över 5 °C. Sprids var sjätte vecka enligt ett program i tre steg.	Nematodpreparat, endast för mindre ytor. Tillåtetbedömd för KRAV-odling.
Sluxx järn(III)fosfat, 3 viktsprocent	Nordisk Alkali* Lantmännen m.fl.	4–7 kg/ha	0	2L	Mot sniglar. Granulat, kan spridas med göd- selspridare.	Vid angrepp.	Tillåtetbedömd för KRAV-odling.

* Produktansvarigt företag

Leverantörer

Företag	Telefon	Kontaktperson	E-post	Webbplats
BASF AB	+45 40 83 51 24	Sören Pagh	soren.pagh@basf.com	www.agro.basf.se
Binab Bio-Innovation AB	042-16 37 04, 0708-80 38 36	Thomas Ricard	thomas.ricard@binab.se	www.binab.se
Biobasiq Sverige AB	0707-94 56 56, 0707-12 28 23, 0702-80 85 64	Sven Göransson Kersti Hesseldahl Emma Jönsson	sven@biobasiq.se kersti@biobasiq.se emma@biobasiq.se	www.biobasiq.se
Bionema AB	090-19 76 40, 070-230 49 89	Susanne Jonsson	info@bionema.se	www.bionema.se
Gotlands Bioenergi AB	0498-27 29 00, 0707-67 86 86	Anders Stumle	anders@halnergard.se	www.halnergard.se
Lantmännen Lantbruk	010-556 04 63	Nils-Olle Elofsson	nils-olle.elofsson@lantmannen.com	www.lantmannen.com
Lindesro AB	042-16 18 70, 0705-45 10 53	Örjan Slånberg	predator@lindesro.se	www.lindesro.se
Miljöcenter i Malmö AB	040-668 08 50	Kerstin Finnman	kerstin@miljocenter.com	www.miljocenter.com
Nordisk Alkali AB	040-680 85 30, 0708-16 63 33, 0706-51 21 76	Gunilla Persson Helena Nylund	info@nordiskalkali.se	www.nordiskalkali.se
Svenska Foder	046-32 58 96	Per Juhlin	per.juhlin@svenskafoder.se	www.garta.se
Reniderm Scandinavia AB	0321-705 25, 070-223 35 87		reniderm@swipnet.se	

Läs etiketten!

Läs alltid bruksanvisningen innan du sprutar för att kontrollera doser, giltighet och skyddsföreskrifter. Ring gärna till din säljare eller rådgivare för mer information.

Förgiftningar

Larmcentralen..... 112 (akut)

Giftinformationscentralen..... 08-33 12 31

Övriga frågor:

Kemikalieinspektionen..... 08-519 411 00, www.kemi.se

Andra upplagan 2013

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se

OVR 271

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden